

285. Röske, Vecsernyés-dűlő

(Csongrád megye) N, Kk

A tervezett Röske V. védjelű homokbánya engedélyeztetési eljárásához 2000-ben régészeti terepbejárást végeztem. Adataink ellenőrzése érdekében az örökségvédelmi hatástanulmány készítése kapcsán helyszíni szemlét végeztünk 2007 augusztusában.

41/1 lh.: A homokbánya É-i részének D-i határa mentén egy a környezetéből mintegy 1,5–2 méterre kiemelkedő homokdombocskát találhatók. A dombocskák mérete mintegy 100×60 m, iránya É–D. A dombhát felületén, nagyjából azzal azonos nagyságú területen lehetett 2000-ben a régészeti lelőhely helyét meghatározni. A felszínen talált leletek alapján egy intenzív, késő középkori település nyomait lokalizáltuk ezen a részen.

41/2 lh.: A homokbánya É-i részének ÉNy-i határa mentén a Kis-Széksó-tó K-i partján található a régészeti lelőhely. Környezete lapos, homogén felület, csupán a tómeder felé lehet némi lejtést megfigyelni. A 2000-ben körülrajzolt lelőhely mérete 100×100 m. A felszínen talált leletek alapján egy közepesen intenzív, késő középkori település nyomait lokalizáltuk.

Ha a II. katonai felmérés térképére rávetítjük a mai, EOVS koordinátákkal rögzített lelőhelykiterjedéseket, azt látjuk, hogy a lelőhelyek körvonalától ÉK-re, mintegy 170 m-re egy tanyát jelölnek a térkép készítői. Álláspontunk szerint elképzelhető, hogy a felszínen talált késő középkori kerámia ennek a 19. században még álló épületnek a nyomait jelöli.

41/3 lh.: A homokbánya É-i részének É-i határa mentén egy, a környezetéből mintegy 0,5–1 méterre kiemelkedő homokdombocskát D-i nyúlványa található. A dombhát felületén lehetett 2000-ben a régészeti lelőhely helyét meghatározni. Eszerint a mérete 100×100 m, iránya É–D. A felszínen talált leletek alapján egy igen intenzív népvándorlás kori település nyomait lokalizáltuk.

A mezőgazdasági művelésen kívül más, a lelőhelyek épségét veszélyeztető tevékenység nyomát nem észleltük.

SZALONTAI CSABA

286. Sajóecseg határa

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) Ő, B?, N?

A Herman Ottó Múzeum 2007 augusztusában elkészítette a 26. sz. főút 9+600–12+468 km-szelvény közötti szakaszának szélesítéséhez kapcsolódó örökségvédelmi hatástanulmányt. Ennek keretében augusztus 22-én és 24-én elvégeztük a régészeti terepbejárást, a jelenlegi út mindkét oldalán 100–100 m szélességben.

26. sz. főúttól ÉK-re: A főút ÉK-i oldalán, a sajóbábonyi elágazástól a tsz-telep bekötőútjáig terjedő területén egy csiszolt, nagyméretű, vastag kővést, vagy át nem lyukasztott nyíllyukas kőbaltát találtunk. Feltehetően bronzkori.

Kövecses 2.: A főút ÉK-i oldalán kb. 300×50 m-es területen kis számban őskori és népvándorlás kori(?) kerámiatöredékeket, egy pattintott kőpengét és újkori kerámiadarabokat gyűjtöttünk, melyek elszórtan, kis sűrűségben helyezkedtek el a felszínen.

SZÖRÉNYI GÁBOR ANDRÁS – CSÉNGERI PIROSKA

287. Sajókaza, Üregyháza

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) B

2007 márciusában helyszíni szemlét végeztem a Sajókaza–Szuhaikálló között két oldalán. Sajókazától K-re, ahol az utat két nagyfeszültségű vezeték keresztezi, a két vezeték által határolt területen, az út két oldalán, 250×130 m-es kiterjedésű területen a szántóföldön kevés bronzkori kerámiatöredék által jelölt régészeti lelőhelyet találtam.

A leleteket a miskolci Herman Ottó Múzeumban helyeztem el.

PUSZTAI TAMÁS

288. Sajószentpéter határa

(Borsod-Abaúj-Zemplén megye) U, B?, Kő

A Herman Ottó Múzeum 2007 augusztusában elkészítette a 26. sz. főút 9+600–12+468 km-szelvény közötti szakaszának szélesítéséhez kapcsolódó örökségvédelmi hatástanulmányt. Ennek keretében augusztus 22-én és 24-én elvégeztük a régészeti terepbejárást, a jelenlegi út mindkét oldalán 100–100 m szélességben.

26. sz. főút I. lh.: A főút DNy-i oldalán ennek a már ismert lelőhelynek a DK-i részéig friss szántásban kb. 150×50 m-es területen elszórtan középső neolitikus (AVK) és bronzkori(?) kerámiatöredékeket találtunk. A Selján Éva és Veres János által 2006-ban gyűjtött anyagban az AVK legkorábbi időszakára utaló kerámia (anyag, formák, díszítés), ill. az erre az időszakra jellemző fekete, gyöngyözésszerű festés is feltűnik. Ennek alapján – véleményünk szerint – itt egy az ÉK-magyarországi neolitikum kutatása szempontjából kronológiailag fontos lelőhelyről, az itteni legkorábbi neolitikus népesség egyik településéről van szó.

26. sz. főút II. lh.: A főút ÉK-i oldalán a bejárással az ismert lelőhely É-i felében, kb. 50 m szélességben, 150 m hosszúságban elszórtan, majd teljes (100 m) szélességben és 100 m hosszúságban sűrűn találtunk bronzkori(?), kisebb részben középső neolitikus (AVK és bükk kultúra?), valamint középkori kerámiatöredékeket. A bejárást kiterjesztettük a teljes, ÉK–DNy irányban húzódó dombvonulatra (ÉK felé).

A főút DNy-i oldalán, a lelőhely dombjától DK-re húzódó mélyedésig terjedő, frissen szántott területen nagyobb sűrűségben főként bronzkori(?) kerámiatöredékeket, egy őrlőkörmű darabját, valamint nagy mennyiségű paticsot, kisebb részben középső neolitikus (AVK) és középkori kerámiatöredékeket találtunk.

Bejárási eredményeink alapján tehát a felszínen nem tudtuk elkülöníteni a 26. sz. főút I. és II. lelőhelyet,